

Locuintia Redactorului
si
Cancelaria Redactiunii
e in
Strata Morarilor Nr. 13.

Scrisorile nefrancate nu se vor primi decat numai de la corespondintii regulari ai „Federatiunii”.
Articlii tramsi si nepublicati se vor arde.

FEDERATIUNEA

Diurnal politico, literar, comercial si economicu.

Va es fi Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a.

Pretiul de Prenumeratiune:
Pre trei lune 3 d. v. a.
Pre siese lune 6 " " "
Pre anul intregu 12 " " "

Pentru Romanii:
prea. intregu 30 Fr. = 30 Lei n.
" 6 lune 15 " = 15 " "
" 3 — 8 " = 8 " "

Pentru Insertionisti:
10 or. de linia, si 30 or. taca'sa timbrale pentru fiesec-care publicatiune separata. In locul deschis
20 cr. de linia.
Un exemplar costă 10 cr.

Invitare de prenumeratiune

la

„FEDERATIUNEA”

pre semestrulu II (iuliu—dec.) 1870.

Incepandu-se cu lun'a venitoriu semestrulu alu II (iuliu—decembrie) rogăm pre p. t. doritorii de a avea acestu diurnal, să binevoiesca a grăbitu prenumeratiunea mai înaintea terminu, pentru că ne scim orientă in privința numerului exemplarilor ce vomu avea tipar.

DD. abonati, alu caroru abonamentu espira cu finea semestrului ian.—iuliu, voru bine-vă a-si reinnoi, sără intăriare abonamentele, er' pre acei Domini, cari sunt inca in restantia cu pretiul de prenumeratiune, i rogăm să se grăbesca a-si rafui socotele ca să nu ne immultiesca greutatile.

Pretiul de prenumeratiune se poate vedea in fruntea foiei; remane si pre viitoriu acela-si.

Ne rogăm a se scrie legibilu si pre c-i:

nu: numele, locuinta, post'a ultima si post'a principale.

Totu-sa-data potem incunoscintia pre DD prenumeranti, că s-au facut dispusestiuni, pentru că diurnalul să se espeseze cătu mai regulat si credem că post'a inca si va implementa detorinti a mai bine.

Administratiunea.

D'in cau'a serbatorei catolicilor numărul prossimul alu diuariedui nostru va apărea numai dominec'a venitoria.

Redactiunea.

Cine domnesce in Romani'a.

A supr'a nerumerelor scandal, brutalități si crudimi orribili, intemplete la alegerile din urma, mai ales in Munten'a, scotemu din una scriere privata de la 1/10 iuniu urmatorie:

„Presedintele de acum'a alu ministeriului, Manolache Costache (pre romanesce Manuilu Constantin), supranumit de cătiva ani incoce si Iepureanul, de la comun'a Iepureni, soiu de grecu, este cunoscutu din primele sale tineretie de unu tiranutu brutalu, indopatu de idee aristocratice din cele mai extravagante. Cultur'a lui scientifica nu merita nice una consideratiune, pentru că acea este prea superficiala. Unul d'ntre cei mai nebuni predatori de bani, sără jidovi, elu nu poate să subsiste nice doue-dieci si patru de ore; de acea Manolache Costache se si poate numi per excellentiam ministru alu jidovilor, de ale căroru punge are trebuința in totu minutulu si, fiindu că li este detorit pâna dupa urechie, aliant'a israelita astă cu care a-lu recomandă cu totu adinsulu in afara si inlaintru, a intrigă pre tote căile, pentru că să i mediulocesca portofoliul; că-ei adeca jidovii, creditorii lui, speră că, punendu M. Costache manu'a pre guvern, se va pota restaura si in avere, pentru că să li platesca, să nu li platesca in veci, daca li va mediu loci tote drepturile politice in Romani'a, adeca domnia jidovilor, său adeca a nemtilor atâtai tati imprejură cătu si a celor botezati, preste romani. Acestu-a este Manolache Costache. Va pacală elu pre jidovi, său jidovii pre elu, tempulu ni va arata.

„Inse cine sunt colegii săi? — Ministrii luati din jun'a drepta. Si cine este acea junime din laturea drepta a camerei? Este acea, carea de la an. 1851 incoce inveti la Parisu in scol'a lui Mefistofeles, omeni de căte 30—35 de ani, crescuti sub verg'a despota a imperialismului, educati si imbuiati de ideele fariseismului imperialisticu, spuscati in cinismulu, cu care s-au dedat toate sentinile loru sub domnia unor tirani capaci ca Petri, Hausmann, Monstier si

căte alte instrumente bhstemate ale despotismului. Ati vediutu apoi pre acelu micu Nero, care se numesce Al. Zisos, prefectul de Argesiu? Si ce dictei de acelu Caligula mititelu, numitul Nicolaeos Eeonomas, procurorul in Pitesti? Veduri cum acelu greculetiu, cointelesu cu altu grecu Papadopoulos, prietenul alu Pitescilor, si cu complicele său Micialachir Vasilevs, beura sangelui innocentilor locutori, pâna si alu celor doue femei fierante? Si sciti DV., cum desculpa unii strengari, partizani ai acelora tirani, atrocitatile loru? Eca cum: „Noi omerindu pre romani, li facem unu mare bine, pentru că i desceptam d'in letargia in care se afla, li mai scuturămu lenea si i deprindem la una alta vietia politica mai demna de tier'a romanescă.“ Asie să fie; numai să-si tragă sem'a bine scolarii lui Mefistofeles, că omenii nu nimerescu totu-de-un'a acolo, unde tientescu. Loru li place a si bate jocu de faptele betranilor, inse loru li se poate aplică in totu dreptulu dîsa poetului atinu: progenies viciosa, său prelegerile profesorului Leo de la Halle despre junimea scrotulosa si destramata, carea nu merita nice ea să faci d'in ea cartusie de tunuri.

„Eca de ce omeni, după ce macsimi si in ce spiritu este dominata astă-dăi Romani'a! Constitutiunea d'in 1866 nu mai poate fi suferita, că ci ea, pura in activitate, cu tota sinceritate si constantă, ar' favoră democratia in defavorea totuoror trantorilor, ar' pune pedeș mari despotismului si ar' desceptă invidi'a vecinilor. Această e tientă, acestu-a este scopulu secretu si reservatu; acolo voiescu inamicii națiunii să impingă lucrurile,“ etc. etc.

Cau'a tribunalului d'in Beiusiu perduta.

Vascău, 17. iuniu 1870.

A fi impilatu pâna in ose, a fi strivitu pâna in sufletu si, pre langa aceste, a mai fi inca si batu-jocuri: éca situatiunea deplorabile, in carea ne aflămu noi beiusianii cu care a să tribuna lulu, de atâtea ori imblatita. Pâna ieri-alalta guvernul magiaru ne-a tienutu in siacu cu promisiuni; betranul si onorabilostru deputatu, de să a cunoscute tienută noastră de ne incredere absolută facă a cu guvernul magiaru, in locu de politica deschisa si-a lesu politica cunctatoria, ocupandu locu pre bancele guverniali ale dreptei, de unde inse se poate rentona oti-candu in tabere naționale, cea ce, credem, va si face. (Cu cătu mai curendu, cu atât mai bine. Red.) On. nostru deputatu credeā, poate, că pre aceasta cale va poté mai usioru cascigă ceva pentru cerculu alegatoriu alu Beiusului.

Acum inse, candu tote sunt perduite pentru cerculu nostru, de să deputatulu cercului de Beiusiu, — pre langa totu resentiu alegatorilor săi, o repetim, — a statu in tabera guvernului; acum, candu totu acelu a si guvern este mai aplecatu pentru cerculu vecinu (Tincă), cu tote că acestu a are deputatul opusetiună; acum, la rondul antălu, să-si deschida ochii cu cetia acei romani, cari n'au fostu convinsi pâna acum'a de politică iniquă, necuviintiosa si favorisatoria numai magiarismului, a guvernului d'in Pest'a; era la rondul alu doilea, D. deputatu alu cercului de Beiusiu, fiindu palmitu cu noi dimpreuna, nu mai are altu espedientu decătu să dăe dosul u celoru poternici si să între intre cei alesi. Colosu ne a fritu guvernulu, aici a casa ne hulescu opusetiunali Tincă, dñeundu-ne: „Asie ve trebue, dacă a ati alesu pre Ionescu, nu veti avea tribunalu in Beiusiu.“ Bine că noi nu dămu una barabuia pre atare hula scosă d'in tureaculu cismelor, — sciindu pre bine că, candu e vorba de fapta, nei una partida magara nu ni voiesce binele, — ci mentiunamu numai,

cum se face la noi politică, adeca poporul alegatoriu este plesnitu in facia. Deci era si era: cum a fostu spalatoarea, asié să fia si stergatora — guvernului volnicu.

Unu alegatoriu pentru mai multi.

Societatea Alexi-Sincaiana si consistoriu episcopal din Gherl'a.

Correspondint'a de mai la vale ce o primim de la corespondintele nostru „Napoca" d'in Gherl'a contine unele pareri, cari nu sunt si nu potu fi nece decătu si ale nostre. Se dice anume in acesta corespondintia, că consistoriul gherlanu nu a permis societății „Alexi-Sincaiane" de a tine siedintă sa publica in diu'a memorabile de 1/15 maiu a. c., d'in causa că, cu acea ocazie, s'aru fi potutu intemplă nisce „demunat" in iunie, cari nu ni aducu nece unu folosu, ci dau numai ansa spre suspiciună d'in partea inimicilor causei nostre naționali; că in locu de a cetă disertatiuni scientifice, alumnii seminariali aru fi intretinutu pre ascultatorii loru „cu nisce articlii politici, cari contine in sine frasă cătu de mari, rencriminări si critice cătu de multe, insultări si amenintări nenumerate, dar' nu vre unu sembure de sciintia," etc. De aci ar' urmă, că tinerimea nostra d'in institutie mai inalte să nu se ocupe nece decătu de politica, să nu pote dă nece una expresiune sentimentelor sale naționali si să nu-i fia permis a tine una siedintă publica in 1/15 maiu, pentru că acesta dă este periculoasa, suspecta. Daca aceste sunt causele pentru cari consistoriul gherlanu nu a concesu societății „Alexi-Sincaiane" de a tine una siedintă publica in 1/15 maiu, apoi procedură lumitului consistoriu este intr'adeveru „antinatunale" in sensu romanescu, si „natiunale" in sensu magiaru. Au dora n'a potutu să decurgă acea siedintă in 1/15 maiu sub supraveghierea consistoriului său a vre-unui membru d'in sinulu acestui-a? Au dora alumnii romani d'in Gherl'a ar' fi retornatu in data ministeriului lui Andrassy, pentru că ar' fi tinenutu una siedintă publica in diu'a pe catoasa (pentru consistoriul gherlanu) de 1/15 maiu? Romanii sunt ore acei-a, cari facu frasă mari, insultă si reincrimineaza, si nu magiarii, cari n'au sciutu decătu să ne insulte, de candu i cunoștemu? Consistoriul maritul d'in Gherl'a a potutu să serbeze unu „Te Deum" solemn cu ocazia denumirei ministeriului magiaru, si societatea „Alexi-Sincaiana" să nu pota tine una siedintă publica in 1/15 maiu, numai de frica, că vomu fi suscipitati d'in partea magiarilor? Cine nu vede aci una procedura „antinatunale", antironamesca si nedemna de unu consistoriu romanu?

„Impregiurările critice in cari ne aflămu" provin d'in servilismulu unor barbati ai nostri, cari sunt forte „cercuspecti, prudenti si tene contu la impregiurări", candu e vorba de sentimentiile nostre proprii, si cari sunt pre-curatiosi — ba chiaru si temerari — candu e vorba de a tamaia si ministeriului lui Andrassy si a despretui memoriaile de 1/15 maiu, sacra si inviolabila pentru toti romani. Cum asié? Daca venerabilulu consistoriu s'a temutu că alumnii romani seminariali voru face demunstriuni periculoase, că voru incrimina, insultă si batu-jocori pre ministeriulu lui Andrassy in diu'a de 1/15 maiu, n'ar' fi potutu elu ore să cera una assistintia de panduri său de persecutori, cari s'aru fi ingrijit de bună ordine si cari aru fi sciutu judecă, daca disertatiunile cetite aru fi fostu politice, periculoase, insultatorie, sau daca ele aru fi fostu literarie, scientifice si innocente? Cum asié? Alumnii romani seminariali să fia suscipitati chiaru d'in partea superiorilor loru? Cine ar' presupune, că nisce alumni seminariali, cari nu se occupă decătu de lucruri sante, religiose, dogmatice si baseresci, să fia capabili de a incrimina, de a insultă si de a amenintă ministeriului lui Andrassy, candu noi n'am vediutu si nu cunoștemu nece pre unu

omanu, care să fie capabil de astă ceva, dar nu vediut destui omeni pusilanimi — unii prețindu chiaru a fi romani, — cari insultă în modul celu maineconcentiosu totu și este romanu, naționalu și sacru? Bietii alumni seminariai au audiu ce-va despre una dī, carea se numesc $\frac{1}{15}$ maiu, și au audiu, că toti romani (înca și în Ploesci în România) cibreza aceasta dī mare, și au voită să tienă și ei una siedintă publică în $\frac{1}{15}$ maiu. — Dar' peccatul lor! venerabilul consistoriu din Gherla grigesce mai multă de securitatea publică decât insu-si comisariulu regescu Péchy, care nu scimă să fie datu vre-una ordinatiune, — precum este scrisoarea din 7 maiu a consistoriului gherlanu, — pentru a opri ca jujimea romana studiosa să tienă siedintă publică în diu'a de $\frac{1}{15}$ maiu. Juristii romani din Sibiul încă au celebrat aniversaria acestei dile, și ministeriul lui Andrassy nu este încă restornat. Corespondintele nostru „Napoca-n” se va convinge dura, — sperăm acă, — că Dlu ministru Andrássy și comisariulu său din Transilvania, Dlu Péchy voda, sunt mai liberali facia cu romani în genere și cu alumnii seminariai romani din Gherla în specie decât insu-si venerabilul consistoriu gherlanu, și că a intentat procesu de presa redactorului „Familiei”, respective corespondintelui său, din cauza că acestu a a numit procederea descrisă a Venerabilului consistoriu din Gherla de „antinatională”, năr' potă să fie decât una glumă putină seriosa, căci tribunalele magiare de presa aru absolvi de signuru pre corespondintele delinquentu alu foiei „Familie”. Ce? De corespondinte „Napoca-n”, a fi îngrijit, că alumnii din unu institutu seminariai la romani aru fi facutu în $\frac{1}{15}$ maiu numai nisice „demonstratiuni inane”, aru fi întreținutu pre ascultatorii lor cu nisice „articoli politici”, cari „continuă în sine frâtu de mari, reincriminări și critice frâtu de multe, insultări și amenintări nenumerate, dar' nece unu si imburde de sciintia”, nu este ore acă una batujocura nedemna aruncata în fața unui institutu romanu? Ce? Superiorii acelui institutu să fie ore atât de simpli, că n'au sciatu să inspire elevilor loru nece una schintea de sciintia, de probitate și onestitate, în decursu de 1, 2, 3 și 4 ani? Ce? nisice tineri zelosi, cari au facut studie de 16 ani, să nu seia ore decât a insultă și amenintă? Ce? alumnii seminariai din Gherla, cari n'au potutu să fie primiti în acestu institutu decât numai după studie indelungată gimnasiali, după depunerea esameneelor de maturitate (adeseori pre la institute straine, unde romani nu sunt pre-favorizati) și numai în vertutea probității și moralității loru, — acești alumni seminariai, dī cemu, să fie opriti de consistoriul gherlanu de a potă tienă una siedintă publică în $\frac{1}{15}$ maiu, numai de frică, că voru face demonstratiuni, voru pronunciă frâtu mari, voru reincrimină, critică, insultă și amenintă? Este ore acă una causa bagatela? Consistoriul gherlanu să pota ore aruncă asemenei înculpări și incriminări în fața alumnilor romani din seminariul de Gherla? Unde este atunci increderea și iubirea, care ar trebui să domnească între noi? Ce va să fie, candu și alte consistorie romane voru imita pre celu din Gherla? Ne pare reu că amu venită în conflict cu unu corespondinte inteligente alu nostru. Credeu, că Dsa a exprimat numai sentimentele reactiunarie a le consistoriului din Gherla, dar' nece decât a le Dsare, căci altmîntre a desamagirea noastră ar' fi pînă-amara. Daca Dlu corespondintele nostru „Napoca-n” ne va deminti, — cea ce nu suntem apăcati a crede, — apoi lu rogămu să se invioseca, ca să-i publicăm atunci și numele. Una demintire anonima n'amu potă să-o primim în asemenei casu. — Causă pentru ce nu, e lesne de inteleșu.

Gherla, 20. iuniu 1870.

(Una causa bagatela, devenită celebra; o incuiziune fără tactu; romani gr. cat. ca lipiturele romano-său armeno-catolicilor).

De multe ori se intempează că lucruri de caracter privat și astă numite domestice, cari să aru potă rezolvă între patru pareti, prin indescrețiunea și netactul unor devin lucruri publice, îmbraca unu caracter de importantă și prin acă este pre multi i aducă în retacire în privită a dezerterului. Astă s'a intempează și cu Societatea „Alexi-Sincaiana” a alumnilor seminariai din Gherla, carea, vreundu-a și tienă siedintă sa publică în $\frac{1}{15}$ maiu a. c. și denegandu-i se concesiunea spre acestu scopu prin venerabilul consistoriu din motive fundate, unu membru alu Societății vine și face din acestu actu publicitate, calificându pre capitularistii din Gherla de „antinationali” și acuzându-i că acestă, prin una scrisoare

din maiu a. c., aru fi înredisă societății de a se ocupă cu obiecte literarie, afara de obiecte basericescă. (A se vedea „Familia”, Nr. 20 rubrică: Ce e nou? „Din Gherla.”)

Spre a sece d'in retacire pre acea, cari au potutu fi sedusi prin comunicatiunea aparuta în Familia, mi-permitu a dă o. publicu cetitorit nisice deslucirii, d'in cari se va potă convinge despre situația cea adeverată a lucrului. E dreptu, că venerabilul consistoriu nu a permisă societății Alexi-Sincaiane tienerea siedintei publice defișta pre $\frac{1}{15}$ maiu; însă acă nu o-a facutu d'in antinationalismu său d'in ura cără obiectele alese d'in sciintele profane — fiindcă astă ce-va nu se poate presupune despre nisice barbati devotati înelu naționalu, adaptati în sciintie și indiestriati cu cunoștințe diverse d'in tote ramurile sciintelor, — ci o-a facutu că, ca omeni preveditori și parinti adeverati ai filorlor lor spirituali, trebuie să tienă contu de impregiurările critice și in cari ne află și se vegheze că, prin nescari de monstratiuni înalte și cuvinte mari, prin cari nece noile insu-ne neci naționalu nu aducemă neci unu folosu, să nu dămu arma și materia de suspiciună și calumniare în manile inimicilor causei noastre naționale. Si, ore nu s'ar fi potutu*) intempează astă ce-va, daca unii d'in membrii societății d'in cestiu, în locu de a se fi preparat cu o disertatiune scientifică său literară aru fi întreținutu pre ascultatorii loru cu nisice articoli politici, cari continuă în sine frâtu de mari, reincriminări și critice frâtu de multe, insultări și amenintări nenumerate, numai în vreunu simbure de sciintia, să totu cauti, nu afli în dinsii? Sum convinsu, că venerabilul consistoriu și superioritatea seminariai numai pentru a înfrâna pre unii membri ai societății de la ocuparea cu cestiu politice, nu a permisă tienerea siedintei intentionate; d'in contra, credu tare, că daca d'in disertatiunile late spre revisiune să aru fi convinsu, că acele-si au obiectul loru d'in sfârșită sciintie, nu li s'ar fi pusu neci o pedeacă, ma li s'ar fi datu concesiunea cu cea mai mare promitădine, pentru că și presupune despre venerabilul consistoriu, că vră a impartește pre alumnii seminariai în o crescere unilaterală și ar vră a-i impedește în nobilă loru tendinția de a se dezvoltă spiritual minte și a se deprinde și în alte sciintie, — afară de cele religiose, — ar fi vatematoriu și insultatoriu.

Vedindu dura, d'in ce cauza nu s'a potutu tienă siedintă Societății Alexi-Sincaiane în $\frac{1}{15}$ maiu, aflămu că venerabilul consistoriu fiindu în dreptul său, ma fiindu și respondintorul pentru direcția retacită (!) a activității alumnilor seminariai, nu se poate numi de „antinationalu”, și acuzația acă este grava numai unu atare individu și o-a potutu face, care trăiesc încă în lumea ideelor și a illuziunilor și nu scie ce însemnă să fie cercumpectu, prudentu și a tienă contu de cercuștări, fiindcă nu cunoște încă luptele și sarcinile vieții.**)

Precum se vede d'in cele premise, totu lucrul e de caracter privat (!), și o bagatela (!), carea să a potutu rezolvă de superioritatea seminariai și venerabilul consistoriu, fără a face d'in ea o cauza celebra.

Venerabilul consistoriu a atribuitu înse comunicatiunei d'in „Familia” mai multă însemnatate de cătu potă avea în realitate, și lasandu afară d'in vedere, că imputăriile, calumniele (!) și neadeverurile (!!) respandite pre calea diuaristică, totu pre acea că se potu refrange și invalidă, — în susceptibilitatea sa cea mare, a deprinsu o incuiziune formală spre a afă pre auctorulu comunicatiunei amintite și se vorbesce, că daca auctorul ar' fi alumn seminariai, ar' fi eliminat pentru temeritatea (!) comisă în contra venerabilului consistoriu, er' de ar' fi preut, ar' fi persecutat. Eu nu credu neci un'a neci alta. Nu credu că o corporație, constatatoria din atâtă capete luminate, să-si resbune în unu modu astă nenobilu și să poftescă spre espiare o victimă nefericita. Nu credu, că nisice membri ai clerului înaltu gr. cat. să fie în stare, asemenea colegilor loru rom. cat., a persecută pre unu confrate de alu loru până la moarte pentru unu lucru bagatelu. Io, d'in parte-mi, asiu fi acceptat de la venerabilul consistoriu că, în locu de a face d'in unu lucru bagatelu cauza celebra, să fie refransu, prin o dechiaratiune, cele cuprinse în comunicatiula aparută în „Familia”, său daca cu atâtă nu s'ar fi potutu indestulă, să se fie folositu de §. 10. d'in articolul de lege 18 : 1848 și să fie intentat procesu redactorului „Familie”, resp. corespondintelui calumnatoru (!!), înse să nu fie deprinsu o incuiziune urtosă, carea neci decât nu potă fi aptă spre a consolidă veneziună, amorea și increderea, care, trebue să o aiba alumnii seminariai către membrii venerabilului consistoriu și către superioritatea seminariai; să nu fie deprinsu o investigație, carea clatină auctoritatea venerabilului consistoriu înaintea celor ce vedu în acestu faptu o tendință de resbunare nenobila și o persecuție necompatibilă cu învățăturile s. evangeliu.

*) Acă este una mare întrebare. Red.
**) Cuvînt scos d'in dicționarul constituiunălu alu Dlu Iuliu Andrássy, ministru-presedinte magiaru. Red.

In legatura cu cauza despre care scrisei, ca undă credintosu gr. cat., nu me potu retine să nu ceru o deslucre parintesca de la venerabilul consistoriu episcopal din Gherla și anume, după ce noi avem ritul nostru oriental, calendariul nostru și serbatorile noastre, ce e cauza și pentru ce ambla preutii gr. cat. și alumnii seminariai pre la tote procesiunile romano- și armeno-catolice ca nisice apertinentie a preutilor ungurescă și armenescă?) Io astă credu că facundu acă, nu aretăm respectul cuvîntiosu către santă nostra religiune; și cause religiose încă ne aretăm de aternatori și quare recunoscem o religiune domnitoria. Io sum de ușă și a parere că, — după ce baserică noastră gr. cat. încă serbă, după calendariul și ritul său, tote serbatorile statelor de s. baserică, și romano- său armeno-catolicu nu iau parte prin preutii loru în ceremoniile noastre, noi nu numai că nu suntem detori, ma neci că ni sîn bine și frumosu să aretăm reciprocitate către aceia, cari pre noi ne ignoră și ne deconsiderează.

Napoca-n

A n u n c i u

Conformu concluziului adusu în siedintă I a adunarei gen. a Asociatiunei tne. tienuta la Siomcuta Mare în 11 Augustu a. tr. p. XXIV, adunarea generală a Asociatiunei transilvane pentru anul currențu 1870 se va tienă la Naseudu în 8 și 9 Augustu a. c. după calendariul gregoriano (nou.) Ceea ce prin acă, conformu §-loru 21 și 25 d'in statutelor Asoc. se aduce de tem-puri la cunoștință publică.

Dela presidiului asociației transilvane pentru literatură romana și cultură poporului român.

Sibiul, în 20 iuniu 1870.

I. Hania

V.-pres.

I. V. Rusu

Secr. II.

Ordinea lucrărilor

Adunare generale X, ce Asociația transilvane pentru literatură romana și cultură poporului român o va tienă la Naseudu în 8 și 9 augustu c. n. 1870.

Siedintă I.

1. Membrii Asociatiunei, adunati fiindu la 9 ore demanetă în locul destinat pentru tienerea siedintelor, alegu o deputație, spre a invita pre Escoțianul Sa domnului presedinte la adunare.

2. Presedintele ocupandu locul său, deschide adunarea.

3. Adunarea alege pentru portarea protocolului 3 notarii ad hoc.

4. Se alege o comisiune de cinci membri, spre a cerecă societele și a raporta în siedintă a două.

5. Se alege o comisiune de 3 membri care în inteleșul §-loru 6, 8, 9, d'in statut va conscrie pre membrii cei nuoi, va incasă taxele și le va subministra cassierului.

6. Se alege o comisiune de cinci membri, care în inteleșul §-lui 23 lit. f, g, și h d'in statut va prelmina bugetul anului venitoru și lu va astea adunarei în siedintă II.

7. Una comisiune de 7 membri pentru esaminarea și raportarea asupra altor motiuni asternute adunarei gen. d'in partea comitetului Asociație. său a altoru d'intre dd. membri ai Asociatiunei.

8. Secretariul comitetului raportează despre activitatea Asociatiunei în decurgerea acestui anu, precum și despre rezultatele, ce s'au ajunsu prin trăsătă.

9. Cassierul și controlorul asterne bilanțul veniturilor și speselor unuale, și areta starea materiale a Asociatiunei preste totu.

10. Bibliotecariul raportează despre starea bibliotecii Asociatiunei.

11. Presupunendu-se, că lucrările enumerate până aci nu voru absorbi totu tempulu siedintelor, restulacei lui-a se întrebuintează pentru cetarea disertatiunilor subșternute de tempuri la presidiul comitetului.

Siedintă II.

1. Acă siedintă se începe cu continuarea cetirei disertatiunilor restante d'in siedintă premergătoare.

2. Adunarea primește și desbată raportele comisiunilor, delegate în siedintă precedente.

3. Se aducu și se desbată proiectele și motiunile, ce se facu în privința Asociatiunei.

5. Fiindcă trieniu oficialilor și membrilor de comitet ai Asociatiunei, alesii și respective realeși la adunare gen. d'in Clusiu, a aspirat, pentru aceea adunarea generală procede la alegerea noulor membri de comitet și oficiali pentru cei trei ani următori.

5. Se destina locul și tempulu celei mai aproape adunări generale.

Sibiul, în 7 iuniu c. n. 1870.

Comitetul asociației tne. pentru literatură romana și cultură poporului român.

*) Cum mai pot face una asemenea interpellatione, după cele ce le serise și cu ușință mai susu despre venerabilul consistoriu gherlanu?

Red.

Camer'a representantiloru Ungariei.

Siedint'a de la 25 iuniu.

Presedinte : Paulu Somsich. Notariu : Petru Mihályi. D'in partea guvernului au fostu de facia ministrii : c. Iul. Andrásy, Carolu Kerkápolyi, Balt. Horváth, Paula Rajner, Stef. Gorove, b. Ios. Eötvös, Colom. Bedekovics si los. Szlávy.

Dupa autenticarea procesului verbalu alu siedintiei d'in urma, presedintele spune, că espirandu terminulu legalu de 30 dilefără d'a se presintă proteste contr'a alegădeputilor c. Aleșandru Zichy si Ernestu Daniell, numiti deputati sunt verificati definitivu. Bela Szende, deputatu alesu in cerculu Oravitiei, cottulu Carasius lui, pune pre biouroul camerei literale sale credintiunali. — Se tramitu comis. verificatorie. Dupa ace'a se presinta mai multe petitioni, cari se transpunu comis. petitionarie.

Petru Horváth (croat) interpeleza pre ministrul comunicatiunei, daca are de cugetu a presintă camerei, inca in anulu curinte, unu projectu de lege despre construirea călii ferate Csakathurn-Varasdinu-Zaprezics ?

Ministrul comunicatiunei, Stef. Gorove, promite că va satisface dorintiei Croatici, presentandu camerei, in sessiunea venitoria, unu projectu de lege despre construirea numitei căli ferate. — Interpelantele este multumit cu respunsulu ministrului.

Miroslavu Králjević (croat) interpeleza pre ministrul comunicatiunei, daca guvernul a facutu degăzii pasii necesari pentru construirea liniei ferate laterali Merzidor-Pakraz, si daca a facutu, cari sunt acel'a ?

Ministrul Stef. Gorove spune, că va studia susmemorata linia ferata, si se va nesui a o construi cătu mai curundu. — Interpelantele este multumit cu respunsulu ministrului.

Jos. Madarász interpeleza pre ministrul justitiei si alu internalor in privint'a violintielor comise de notariulu comunulu Rozgonyi d'in Lovasberény contr'a anglesului Dujeau.

Ministrul internaloru Paulu Rajner, spune că a suscepțu degăzii investigatiunea contra mentionatului notariu, si daca voru fi drepte incriminatiunile facente contra lui, si va luă pedeps'a cuvenita.

Cont. Iul. Csák y presinta estrasulu verbalu alu camerei magnatilor, conformu carui-a magnatii au adoptat projectele de legi despre edificarea unui edificiu postalu-tegraficu in Pest'a, despre rescumperarea punctu de feru d'ntre Bud'a si Pest'a si despre construirea călii ferate Érsekujvár-Trenčinu.—Se voru ascerne Majest. Sale spre sanctiunare.

Colom. Széll relateza d'in partea comisiunei financiarie despre projectulu de lege relativu la creditulu suplementariu alu ministrului de interne pentru restituirea securitatii publice in mai multe tienuturi ale tierei.—Raportulu se va tipari.

Bela Perczel pune pre biouroul camerei raportulu comisiunei centrali despre projectulu de lege relativu la organizarea municipielor.

Presedintele este de opinie, ca desbaterea a supr'a projectului d'in cestiune să se incepa in siedint'a de joi (30 iuniu.)

Bar. Ludov. Simon y doresce ca desbaterea a supr'a acestui projectu de lege să se amene pre sesiunea venitoria.

Dupa una discutiune scurta, se decide ca desbaterea să se incepa in siedint'a de joi.

Paulu Szontág (d'in Iaurinu) presinta camerei raportulu comis. centrali despre projectulu de lege, relativu la schimbarea liniei ferate Clusiu. — Se va tipari.

Se trece la ordenea dilei si se primesce projectulu de conclusu alu deputatului Colom. Gyöz y, despre modulu procederei la votarea candidatilor camerei pentru presidiulu la curtea de contabilitate.

Procedendu-se la votare, se alesera : Solomonu Gajago, Ladislau Korizmics si Emericu Suba j.

Siedint'a se inchiaia la 2^{3/4} ore d. m.

Pre langa reservele facute in Nrulu trecutu, publicam aasta-di si statutele reuniunei centrali pentru instructiunea poporale :

Statutele

reuniloru pentru instructiunea poporului.

§. 1. In centrulu si in provinciele Ungariei se infiintea societăti sub titlulu : „reuniune pentru instructiunea poporului.”

§. 2. Scopulu acestoru societăti este : a midiloci cultivaarea locuitorilor d'in patria, cari se occupa cu agricultura, industria si comerciul.

§. 3. Spre ajungerea acestui scopu, societătile se vor adoperă să castige cătu mai multi membri, pre langa obligatiunea d'a oferi ore-si-care suma de bani pre anu.

§. 4. Membrii societăti centrali, amesuratul ofertelor banali, — potu fi de trei clase :

a) Membrii fundatori, cari solvescu de data in bani gata séu in papire celu pucinu de douăzeci ori atât'a cătu solvescu membrui ordinari, séu solvescu permanentu percentele acestei sume.

b) Membrii ordinari, cari solvescu in siese aviatacs'a anuale determinata prin adunarea generale a societăti.

c) Partinitori, cari concurgu séu odata pentru totu-de-un'a séu d'in candum in candum, cu căte o sumă cătu de mica pentru sprigintirea societăti.

Dreptu de votare au numai membrii fundatori si ordinari.

§. 5. Tacsele banali ale membrilor de reuniuni provinciali, le voru determină ele insele.

§. 6. Reuniunile pentru instructiunea poporului se deobliga, că societatea nu se va intrebuintă spre scopuri politice, nici confesionali ;*) si, ca să se eschida d'intinsele tote disputele de asemenea colori, se voru supraveghia prin comite.

§. 7. Agendele generali ale reuniuniloru pentru instructiunea poporului :

a) Voru infiintă bibliotece si musee d'in cărtile alese dupa giurstările locali, si d'in alte midi-loce, cari promovează cultura;

b) Ordineaza prelegeri populare de domineca séu de séra, la cari provoca pre toti locuitorii d'in comuna, cari séu nu s'au impartesit de instructiune regulata séu, dupa terminarea cursului scolastecu, au parasit ucarer'a investiturei, si pre cei ce dorescu să invete i impartesescu in acelu cursu gratuitu.

§. 8. Objectele principali, cari voru servi de prelegeri séu disertatiuni pentru promovarea culturei generali voru fi cu deosebire :

a) Istoria Ungariei, in legatura cu estinderea cunoștințelor geografice.

b) Constitutiunea patriei, cunoșterea drepturilor si detorintelor civili.

c) Fenomenele cele mai dese ale naturei, si explicația temelor principali ale fizicei.

d) Deslucirile fundamentale, relative la agricultura si industria — dupa referintele locali; si pre langa acestei a simpl'a explicare a temelor principali d'in economia naționale.

e) Disertatiuni despre modulu de ajutorire la casu de pericole repentine si despre sustinerea sanătății.

f) Instructiuni in aritmetica, si unde concedu referintele locali si in cetire si scriere.

§. 9. Adunarea generale a publicului participantu (in urmarea coletorului de subscrisere) d'in capitala, alege, — pentru esoperarea infiintarei reuniuniloru pentru instructiunea poporului, — unu comitetu de 30 membri, care si va statoru insu-st procedur'a si localitatea.

Pentru ca decisiunile comitetului să fie valide, la aducerea loru trebuie să fie presint celu pucinu 7 membri.

Comitelulu reuniunei centrale pentru instructiunea poporului, constituitu estu-modu, tiene, — la provocarea presedintelui comitetului, — celu pucinu o adunare generala la anu, si in casu de necesitate și mai multe.

Adunarea generale si-alege insa-si presedintele si notariulu.

§. 10. Agendele principali ale comitetului centrali sunt :

a) Esoperarea infiintarei de reuniuni pentru instructiunea poporului in capitala si in tote părțile tierei prin provocări si insufletiri.

b) Cercarea si castigarea personelor acomodate pentru tienerea prelegerilor si disertatiunilor.

c) Mediu-locirea pentru compunerea de disertatiuni si carticile despre objectele propuse pentru instructiune, — prin barbati de specialitate si trameterea acestora la societătele d'in provincia pentru prelegeri séu latifre.

d) Esmitearea de persone capabile pentru prelegerere si disertari in atari locuri, unde nu se afla de acestia.

§. 11. Fiasce-care reuniune d'in tiers, carea s'a infiintat pentru instructiunea poporului, alege unu presedinte, si unu comitetu constatoriu celu pucinu d'in 5 membri, care va rezolvă treblele locali, in sensulu acestoru statute, si va sta in corespondintia cu comitetulu centralu.

§. 12. In privint'a legaturei reuniunei centrale pen-

*) Dupa-ce inse „Présidium reuniunei centrali pentru instructiunea poporale” se afla in palatiulu academiei magiare in Pest'a (Vedi „Provocare la infiintarea reuniuniloru pentru instructiunea poporale”, publicata in Nr. trecutu), apoi este siguru, că scopulu acestei reuniuni centrali este, in ultim'a analise, magiarisarea poporelor de alta naționalitate prin cultura magiara. Si apoi nu este ore acăsta cea mai periculoasa politica, de exemplu, pentru Romani ? Multitudine lui Dieu, romanul are astă-di atât'a potere spirituala, cu careva va poté paralisa si acăsta ultima si totodata cea mai periculoasa incercare de magiarisare, carea nu este alta-ce decătu politica veninosa a „călărașilor mari magiari”, Stefanu Székely. Hic niger est; hunc tu, romane, caveto ! Nu volim să dicem, că n'avem trebuntia de cultura, ci dămu numai de scire, că cultura nostra trebuie să fie naționala, romanesca si că, spre acestu scopu, nu in Pest'a, ci aiurea trebuie să avem noi „reuniunile noastre centrale”. Deci, să intrebuintăm noi insi-ne modelul ce ni se presinta d'in partea magiarilor, dar' să nu lasăm ca să fim topiti in acelu modelu prin magari.

Red. „Fed.”

tru instructiunea poporului cu reuniiile infiintande printru provincie, precum si in privint'a modului de reprezentarea acestora la adunarea generale a reuniunei centrale pentru instructiunea poporului, — comitetul central va face unu proiectu, care luva asterne adunare generali a reuniunei centrali spre statorire si primire.

§. 13. Reuniunile pentru instructiunea poporului voru tineadunări generali in totu anulu.

Membrii adunarei generali voru fi reprezentanți reuniuniloru pentru instructiunea poporului, cari se voru emite in sensulu statorirei ce se va face in intilesulu §-lui 12.

§. 14. Atătu comitetele comunali, cătu si cele regnicolari, trebuie să dè séma despre procedur'a adunarelor generali si raportu despre starea reuniuniloru.

§. 15. Reuniunile pentru instructiunea poporului potu să-si dè votulu pentru alegerea membrilor comisiunei regnicolare infiintande in sensulu §-lui 12, si a presedintelui aceliei si pre calea corespondintei, facuta in epistola subscrisa de presedintele comitetului si de unu membru.

§. 16. Averea reuniuniloru pentru instructiunea poporului, in casu de disolvare, se va intrebuintă pentru immultsarea bibliotecii respectivei comune.

Pavel Somsich, m. p.
presedintele interimalu.

Pavel Gönzy, m. p.
notariu interimalu.

De pre dealulu Cacovei.

Chiesdu, 1. iuniu 1870.

Onorata Redactiune ! Oh. publicu cetitoru si-va fi aducundu forte bine a minte de faptele illegale si rafinate ale magiarilor, comise in comitatulu Solnoculude-mediul-locu si publicate prin foile romane, dar' mai cu sema in pretiinitulu diurnalul „Federatiunea”, spre exemplu, alegerea de deputatu in cerculu Sib. Chelui, unde se omorâ si chilavira mai multi romani in an. 1865; alegerea mai recenta d'in Tasnadu, si alte fapte private, cari specialmente a le enumera, fiindu forte multe, e impossibila si nice că voiescu a mai amari animele bine-sentitorie ale on. publicu romanu, care le scie si cunoșce pre deplinu, remanendu inscrise in animele toturor-a cu litere nesterte, că ci intemplările triste a nevoia le uita romanulu pacientu. Deçi me voi restringe de o camada numai la evenimentele mai recente, dar' conforme celor de pâna aci.

Fratii magari, ca conducatori ingamfati in genere, ducundu rolulu principalu si aici intre majoritate absolutu romana, si-au propus de cincisura malitiosa a urmarii cuvințele Santei Scripture in fapta: „Bate-se va pastoriu si se va risipi turm'a oilor.” Aceast'a au documentat-o si in anulu trecutu, candu d'in principiu voiau să abata pre poporul de la exercitarea drepturilor sale, să lu faca a nu cetează să-si deschida gur'a pentru justele sale pretensiuni, si asică judecara pre preutul d'in Derzida-Mica la inchisore de 1^{1/2} anu, d'in cauza că poporul s'a opus a dă cărtile catastrale comisiunei esmise in ceva causa urbariale spre a le duce la Chiesdu. In acestu modu si cu asemenea maniera voiescu a procede si cu cei-a-latti preuti d'in giurul spre ajungerea scapurilor loru infernali, pre totu locul, unde sunt dominie baronesci, a nume in giurulu Hododului in dominiele Weselenyestilor, alu Chiesdu in dominiele Keményestilor, d'ntre cari voiescu a mentionat comun'a Corondu carea, — avendu procesu indelungatul cu baronulu Francisu Weseleny i d'in Hododu, si alu carui-a fine nemai potundu-lu acceptă, — in ver'a anului trecutu, dupa-ce au audită, că procesul s'a terminat in favorul ei, capetandu pasiunitul si lemneritul liberu, si că deregatorile nu voiescu a lu publică si a o restitu in posesiune, — s'a resolvit a ménă vitele la pasiune in padure, cu acelui propusu, că de se va incumeta cineva a-o impedece, să nu resigneze sub nice unu pretestu, ce'a ce s'a si intemplat, că-ci inca in aceea-si dî venira dupa dinsii, in forma de brachiu illegalu, unu comissariu pandurescu, Veres, cu vre-o 10 consoci ai săi si cu toti curtenii respectivul baronu, călari si inarmati, cari voindu a ménă vitele cu poterea, poporul cu micu cu mare rezistă aperandu-si vitele; inse comissariulu si consocii lui incepura a bate si a taia cu sabiole in modulu celu brutalu; poporul vediendu-se astu-feliu atacatu si pericitatul chiaru si in viet'a sa, s'a defendatu cu ce a potutu, cu furcă, bâte, etc. pâna-ce brachinu furibundu o luă la fuga, ducundu cu sine cele capetate. In urm'a acestui incidentu a esită investigatiune, carea nepotendu ajunge la scopu, comisiunea investigatoria condusa de Kővér Sandor, ca judecatorul, a decisu a inculpă pre preutul nou denumitul, Vasiliu Sfură, care nu numai că n'a participat, dar' nice că a cunoscute cauza, si pre cum se aude l'au si judecatu, firesce, la ini-chisor.

In asemenea modu voiescu a procede si pre aiurea, d. e in Chiesdu si Sigetu si, precum se aude, de sigură pentru asemenea cause, că-ci poporul venindu la cunos-

*

cintia drepturilor sale rapite, incerca a le revindeca pre
cale legale, din care causa apoi se batu pastori ca se
risipesc turma.

C.

VARIETATI.

** (D. V. A. Urechia) a adus de la Ismailu unu urcu originalu, gasit uco. Este de la I. Gregorie Calimahu Voivoda. Prin acestu urcu scutesce de unele duri, de gosina, de desetina si autoriseza pre Domnita Maria, fica lui Constantin Mavrocordatu VV, d'ave trei dieci scutelnici preste cei ordinari alipiti de rangu familiei sale. — Hrisovulu are subscierea originale a lui Calimahu Voda si sigululu acestui-a, forte asemenea cu a lui Carag'a, reprobusu de D. V. A. Urechia in raportul său despre armele tieri. — Acest urieu, d. Urechia lu va da archivei Societati academice.

Inf. bucur.

** (Cetim u in diuar. „Inf. buc.“ urmatorie): Guvernulu dà 25,000 de franci celor cari au suferit incendiu in Constantinopole. Dar' nemocitilor d'in Pitesti catus dà guvernulu? A! acestei sunt Romani de Iepurene, prin urmare nu merita, eschiamu numitulu diuar.

** („Transilvania“) foia Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu, care ese in Brasovu sub redactiunea dlui G. Baritiu, are in trei numeri d'in urma urmatorie materie: a) Fragmente d'in istoria lui Ioanu Bethlen d'in primii ani ai domniei lui M. Apafi (se continua pre semestrul insante). b) Societatea museului transilvanu d'in Clusiu. c) Dimitrie Cantemiru, principele Moldovei, vietia si scriptele sale. d) Scriptele lui Dimitrie Bolintinenu. e) Scriptele lui Ioanu Eliadu. Radulescu. f) Thalia si Melpomene in Transilvania (teatru). g) Calele ferate (in Transilvania si Romania). h) Din conscriptiunea poporului pre 1869. i) Raportu asupra projectelor dlui secretarul ministr. Lad. Vaida. l) Despre cartile daruite de la tipografi statului d'in Bucuresci prin d. M. Cogalniceanu. m) Proiectele siedintelor comitetului asociatiunei transilvane emanate in lunile respective, etc. Aceasta foia, care ese de 2 ori in luna, cam 40 cole pre anu, costa tramisa cu post'a, numai 3 fl. pentru nemembri, si 2 fl. pentru membrii Asociatiunei, era in afara 10 francoi. Abonamentul se face la o n. comitetu in Sibiu. Esemplarile brosurate d'in an. 1868 et 1869 se vendu totu de la comitetu cu cate 3 fl. v. a. Insemnau, ca partea istorica a acestei foie se poate considera ca si unu magazinu istoricu de date si evenimente de mare valoare.

** (Congresul autonomicu la Pest'a). Unu corespondinte alu nostru d'in cerculu Beiusului nisorie: „Beiusulu, — d'ia mil'a lui Ddien: pét' a scandale, ori mai bine: dia volu urotele, in butalu ca Dlu episcopu Iosifa Pap-Szilagyi ni-a impletuit scafa cu multe cureture, macina si pana asta di telmu pigluitu (quintesentia farinei) romanesca. Protopopiatul — afara de protopopulu celu frumosu care a votat la comanda — sa dechiaratu pre langa aprigulu Justiniu Popfiu; unu votu a candiutu pentru protopopulu Venzediul, G. Popu; era collegiul profesorilor radicale nece ca a voitut se iete actu despre alegere, conformu blasianiloru: nici unu. Ore unu — doi papalingi voru tramite votari ori ba, ca in rondulu trecutu, nu scimu; fia de ajunsu, ca collegiul, in majoritate, stă la culmea missiunei sale. Civilii au se alega in domineca' urmatoria; in totu casulu, alesulu va fi celu ce va dice: Protestu. — Noi adaugemu, ca lucrul de capetenia este, ca aceste alegeri, — cari d'alt-mintre-a, dupa forma, nu se potu justifică nece decat, ca ei invitarea la congresulu de Pest'a este illegale si necompetiente, d'in ori-ce punctu de vedere, — se nu fia spre detrimentul baserecei romane gr. cat.

Sciri electrice.

Viena, 22. iun. Intrarea lui Stremayr in cabinetulu Potocky, ca ministru pentru instructiune, este una fapta implinita.

Florentia, 22. iuniu. Se dice, ca tota stang'a va parasi camer'a, daca centrulu si drept'a voru continuu a-i respinge tote proponerile facute, fara a le desbate.

Viena, 23. iuniu. In Stiri'a s'au alesu 14 ultramontani, 3 Sloveni, 6 liberali. Kaiserfeld caudu, profesorulu Maassler fu alesu cu majoritate mare.

Brunn, 23. iuniu. Pana acum s'au alesu aici 23 declaranti si 7 decembriisti. — In Znaim si Cittau invinsera acestei-a contr'a declarantilor.

Parisu, 23. iun. Mai multe foie de aici publica una epistola a principelui de Orleans, in care cere ca corpulu legislativu se suspinda decretulu relativu la esilarea Orleanistilor.

Carlovitiu, 24. iun. In siedint'a de asta-di a congresului, Stoicovicu dede unu respusu multiumitoriu la intercaliunea despre Nazaren. In urma unei plansori a monachiloru d'in monastirea Hopovo, facuta contra risipei averei monasteriali, congresulu invită comisiunea investigatoria d'in Crusedolu, ca se faca investigatiune si in Hopovo. Comitetulu pentru dotatiune pre sintă unu operatu despre dotatiunea preutiloru. Dupa acest'a comitetulu pentru comunele serbo-romane propuse, a se substerne una reprezentatiune Maiest. Sale pentru sustinerea statului quo in comunele serbo romane; mai departe administratorulu se cerce una complanare, pre cale pacifica, cu metropolitulu romanu in privintia comunelor predate romaniloru pre nedreptu. Alte propunerile ale acestui comitetu se voru desbatu manu.

Viena, 24. iuniu. D'in Rom'a, se anunta ca curia romana voiesce a formulă dogm'a infiabilitati mai mole si a o restringe numai pretenerulu curatul besericescu pentru ca se pri mesca cu unanimitate. Cardinalulu Antonelli si Guidi luera cu mare zelu pentru acesta transacțiune.

Parisu, 24. iun. „Gaulois“ afirma, ca im-

peratulu a adresatu una epistola lui Ollivier prin carea promite a revoca esilulu familiei Orleans.

Madrudu, 24. lun. Cortesulu invită ministeriulu a publica una amnestie in momentu bine venit si cu acest'a se amenă pana in 31. octombrie.

Carlovitiu, 25 iun. (Siedint'a congresului.) Regulamentul de alegere s'a primitu la a treia cetire cu unanimitate. Desbaterea asupra comunelor serbo-romane s'a continuat, si in siedint'a viitora se va inchiaia.

Burs'a de Vien'a de la 27. iuniu. 1870.

5% metall.	59.05	Londra	119.80
Imprum. nat.	68.80	Argintu	119.90
Sorti d'in 1860	98.90	Galbenu	5.74
Act. de banca	721	Napoleondor	9.57
Act. inst. cred.	255.80		

Proprietarul si editorul ALEANDRU ROMANU

Redactorul respund. interim. IONU PORUTIU.

SENSATIUNE!

Patenta americana.

Cine nu se poate angaja decat noua prin **periile de dinti electrice de cauciuc (fara de peri)**.

Acesta inse nu se poate angaja decat noua prin **periile de dinti electrice de cauciuc (fara de peri)**. Perilele aceste mai nene recomandate si luate prin mii si mii de scriitori sunt fabricate cu totul din cauciuc si tiepsiile inci in locu de peri sunt de cauciuc, cari intra chiar si intre cele mai anguste deschidaturi ale dintilor si se apartideaza atipicul striciorul cauciuc. Cauciucul are putere electrica, care prin frecarea de dinti se pun in lucru si este modul preferat, dintii nu numai se curataci si totodată se pot folosi si se padisesc de molipsire. Perilele acesto, conformu paternilor medicale, se intrebuinta de la prinderea inca din cele mai crude teneserie pentru ca se li se feriti de doreri de dinti. A fara de folelele acoste, perilele de cauciuc sunt si forte durabile, potindu-se intrebuita cate unu sau unu intregu. Pretul unu face numai 90 cr.

Pentru florinu unu aparatu cu aburi spre desinfecția aerului molipsit.

Caldarea acestu non spartu se impune ca profumul desmolipsitoru si se incalzeste prin o lampa de spiritu, dezvoltandu se acu aburi, prin uscatorii chilis, de catu de spatiu, se curatace in catu de minute de aerul neplacutu si striciosu. De trebuinta neesperata pentru **ospitale, scoli, ofise, laboratoare, locuințe, saloane**. Masina de a bronzu aurul, forte eleganta catu poate servi si ca unu felu de bijuteria. Pretul 1 fl. era butelii de profumul desmolipsitoru d'impreuna cu sprijinul trebuinilor se vindo cu 30 cr. (Ajungu de cinci dieci de ori).

Spre aperarea personelor si a proprietatii (caserii)

de neesperata trebuintia o arma buna, de aceste sunt **revolerile** dupa sistemul lui Lefancheux amoliorate si provinate cu incuietare de securitate, avandu miscare dupa si fierbere ghituita, cu 6 incarcaturi asti ecran, undu-si odata, se potu face intr-unu minutu 6 desercaturi (puscaturi) sigure. E arm'a cea mai perfectuata.

1 revolveru de 7 milimetri 12 fl. 100 patroni (incarcaturi) 3 fl. 50 cr.

1 " 9 " 15 " 4 " 50 "

1 " 12 " 17 " " 4 " 50 "

Triumfului Scientiei!

Unciu d'intre cei mai renomati chimici ai nostri au descoperit in fine medieuleculu, care in cursu de mai multe decenii indusesti su cercutat de cele mai mari capacitatii pre tehnicii cosmetice (rumentura). **Preservativul de respiratie (Athens-praservativ)** face a disparsi infecția grea mirosoitora, provoca aceea din dorere de dinti seu alta boala, si face de prisori ori cu apa de gura; conservandu sanatosu gingivale, intarcesc totodata si dintii. Mai alesu se potu recomandă fumatilorloru, pentru ca mirosmul celu greu din funului lor se schimba intotdeauna placuta, si recororda; si chiar ca articolul de toata inca de mare folosu; spandandu gura numai o data, demineti, cu asta esentia, ramane totu dinu odoare (esalatines) cea placuta. — Pretul: 1 sticluu d'impreuna cu instruchimese face 90 cr.

Mantello de ploaie

de materia impenetrabila si nedestruibila, fara de esantura, fabricat anglezesc. Se potu portu si pre timpul serioz. Ajudeca pre doar suntem celu mai elegant vestimentu. Pretul dupa marime 10 fl. 50 cr., 11.50, 12.50, 13.50.

Harthie, Bilete de Visita, Sigille si alte unelte de scrisu

Tote de cea mai buna calitate, cu pretiurile urmatorie:

Devis'a casci: „Marfa estina inca potu fi buna.“

Tece (mapa) de scrisu mica, octau-formatu, fara de requisite, cu incuietoria (broscu) 1 fl. 20 cr. 1.50, 1.80. Acele si d'impreuna cu requisitele 2 fl. 2.50, luate cu luxu atat de la inaltat catu si din altat 3 fl. 50 cr., 3 fl. 4.50; mare quartu-formatu **teca** de requisite 1 fl. 50 cr. 2.50 era requisit, depinde inzestrare, 3 fl. 3.50, 4 fl. Acele si luate cu luxu 4 fl. 50 cr. 5 fl. 5.50.

Marce de sigilatu epistle cari pentru indemana, eficiente si suprasa sigura sunt a se prefera obiectelor si cerii rosie, cea mai fina calitate, si cu sume, insieme, nume ori monogram, pretul si 500 buc 1 fl. 20 cr. era 1000 buc. 1 fl. 60 cr.

Papeterie una inelitoare (enveloppe) frumosu lucrata, plina cu felurite hartale de luxu si cuverte, pretul 1 buc. 25, 35, 50, 60, 80 cr. si 1 fl.

Presenta (daru) etiini si practice a nona gambrina, de seriu turnata din bronz si compusa din unu 10 bucanti, amoniu 1. Cilindru cu aperturale, 1 Cilindru cu penie, 1 pondu pr. harthie, 2 lumini, 1 termometru, 1 lumanare manuala, 1 instrument de facutu focu, 1 stergator de pane, si 1 substrat de crologie si pretiosu, totu frumosu si elegant lucratu, era pretul numai 3 fl.

Instruminte pentru desenmnu 1 buc. 80 cr., 1 fl. 1.20, 1.50, 1 buc. completa 1 fl. 80 cr. 2.50, 3 fl. — 1 pena de desenmnu 30 cr. 1 Circium, numai 30 cr. mare 40 cr.

Globuri 50, 80 cr., 1 fl. 50 cr. 2 fl. 3.

Cuthiora cu tusiu plina cu cele mai fine colori de miers, 1 buc. 30, 50, 60 cr., 1 fl. 1.50, 2 fl.

Cartecelle de notitie fine 10, 15, 20 cr., legate in piele 25, 35, 50 cr.

Cera de sigilatu prea-fina, binemirosoitoria. 1 buc. rosia 8, 10 cr., suprafata in felurite colori 1 buc., 10 cr.

Pulvere de negrela nou inventata mesterska numai cu apa produce esențe negramente lucerintor, 1 cuthiora 20 cr.

Modeluri pentru deprenderi in scriptura ordinaria si caligrafie, pentru invatatori si scolari, 1 fasciclu, formatul micu cu 12 exemplarie, scriptura varia, 10 cr., — 1 fasc. formatul mare cu 30 de exempl. pompose, cu script. calig. 65 cr. Modeluri pentru a invata europei desenmnu, methodul celu mai nou, pentru incepatori si diletanii, alegerandu dupa placu costa 1 fasc. 10, 15, 25 cr.

Completn scola de desenmnu d'in 8 fasciole, edate de una renomata mesterska de desenmnu, incepandu de la primele linseintate (tracaturi) in gradini sistematica para la cea mai buna perfectino a desenmnu. A se recomandă mai deosebit tehnicii carea se perfectioneaza in acesta arte. Tote 6 fasciole costa numai 1 fl. 20 cr.

(7-4,-14)

In monarca austriaca acesti articli se afla de vendiare numai in depusetoiu subsemnatului

A. FRIEDMANN in Vienn'a, Praterstrasse Nr. 26.